

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Tsiviilõiguse valdkonnas jätkuvad ELi õiguse kohaselt need pooleliolevaid menetlused, mis on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu. Vastastikusel kokkuleppel Ühendkuningriigiga hoiab e-õiguskeskkonna portaal Ühendkuningriigiga seotud asjakohast teavet oma portaalis kuni 2022. aasta lõpuni.

Abielu lahutamine ja kooselu lõpetamine

Gibraltar

1 Millistel tingimustel abielu lahutatakse?

Üks abikaasast, mees või naine, peab esitama kohtule kirjaliku avalduse (*petition*). Abielu lahutamise avaldusi menetleb kõrgeim kohus (*Supreme Court*) ja abikaasad peavad pöörduma abielu lahutamiseks selle kohtu poole. Hageja peab tõendama, et abielu on pöördumatult lõppenud, ning esitama tõendid ühe asjaolu esinemise kohta viiest allpool loetletud asjaolust.

Abielu lahutamise avaldust ei saa esitada enne **kahe aasta** möödumist abielu sõlmimise kuupäevast. Sellest reeglist on võimalik kõrvale kalduda üksnes juhul, kui hageja on pidanud taluma väga suuri kannatusi või kui kostja on üles näidanud erakordselt suurt julmust või kui hageja oli abielu sõlmimise ajal alla 16aastane.

2 Millistel alustel abielu lahutatakse?

Abielu lahutamise ainus põhjus saab olla asjaolu, et abielu on pöördumatult lõppenud. Selle tõendamiseks, et abielu on pöördumatult lõppenud, on vaja esitada tõendid ühe või mitme järgmise abielulise asjaolu esinemise kohta:

teine abikaasa on toime pannud abielurikkumise ja hageja jaoks on kooselu jätkamine väljakannatamatu;

teine abikaasa on käitunud sellisel ebamõistlikul viisil, et hagejalt ei saa eeldada abikaasaga kooselu jätkamist;

teine abikaasa on hageja maha jätnud abielu lahutamise avalduse esitamisele vahetult eelnenud kaheaastaseks perioodiks;

pooled on elanud lahus abielu lahutamise avalduse esitamisele eelnenud kahe aasta jooksul (sellele saab tugineda teise abikaasa nõusolekuta);

pooled on elanud lahus abielu lahutamise avalduse esitamisele eelnenud viie aasta jooksul (sellele saab tugineda teise abikaasa nõusolekuta).

Kohus peab võimalikult põhjalikult uurima nii hageja väidetud asjaolusid kui ka mis tahes selliseid väidetavaid asjaolusid, millest on teada andnud teine abikaasa (kostja). Kui kohus on tõendite põhjal veendunud, et abielu on pöördumatult lõppenud, teeb kõrgeima kohtu kohtunik abielu lahutamise määruuse, tingimused et kohtunikku rahuldavad korraldused, mis on tehtud seoses lahutavate abikaasade mis tahes lastega.

Kui kohus on veendunud, et abielu on pöördumatult lõppenud, väljastab ta kõigepealt abielu lahutamist võimaldava esialgse kohtumääruse (*decree nisi*).

Pärast kuue nädala möödumist saab kohtult abielu lahutamist taotlenud pool esitada avalduse abielu lahutamist käsitleva lõpliku kohtumääruse (*decree absolute*) saamiseks. Ainult erandlike asjaolude korral on lõpliku kohtumääruse saamise avalduse esitamisele seatud ajapiirang.

Kuid kui lõpliku kohtumääruse avaldus esitatakse rohkem kui 12 kuud pärast esialgse kohtumääruse väljastamist, peab hageja lisama sellele avaldusele kirjaliku selgituse, mis peab sisaldama järgmist:

viivituse põhjused;

teave selle kohta, kas hageja ja tema abikaasa on pärast esialgse määruse tegemist koos elanud; kui jah, siis millise ajavahemiku jooksul; ning

teave selle kohta, kas naine (hageja) on pärast esialgse määruse tegemist sünnitanud lapse; kui jah, siis sellega seotud asjaolud ja teave selle kohta, kas väidetakse, et laps on või võib olla sündinud abielust.

Kohtunik võib nõuda hagejalt antud selgituste kinnitamist vande all tehtud kirjaliku avalduse vormis ning kohtunik võib avalduse kohta teha sellise otsuse, mida ta peab asjakohaseks.

3 Millised on abielu lahutamise õiguslikud tagajärjed seoses

3.1 abikaasadevaheliste isiklike suhetega (nt perekonnanimi)

Abielu on lõpetatud, seega puudub edasine kohustus koos elada või jätkata mis tahes edasisi isiklike suhteid, välja arvatud juhul, kui pooled seda soovivad. Pooltel on õigus uuesti abielluda, kui nad seda soovivad. Nad võivad otsustada säilitada abieluuegse perekonnanime või võtta soovi korral tagasi abieluueelse perekonnanime.

3.2 vara jagamisega abikaasade vahel

Selle kohta teeb otsuse kohus pärast asja asjaolude ärakuulamist. Isegi kui poolte vahel on sõlmitud kokkulepe, on kohtul üldine õigus see heaks kiita või seda muuta.

3.3 abikaasade alaealiste lastega

Kas enne või pärast seda, kui kõrgeim kohus teeb lõpliku kohtumääruse, on kohtul õigus teha korraldusi seoses abielust sündinud laste hooldusõiguse, elatise ja haridusega või isegi näha ette laste kohtu kaitse alla võtmise menetluse algatamise. Kõrgeim kohus ei saa abielu lahutamise määrust lõplikuks muuta, kui ta ei ole veendunud, et lastega seoses on tehtud rahuldavad korraldused.

3.4 abikaasa ülalpidamise kohustusega?

Esialgse kohtumääruse väljakuulutamisel või mis tahes ajal pärast seda võib kõrgeim kohus määrata, et abikaasa peab maksma oma naisele nende kooselu ajal sellist igakuist või iganädalast elatist ja andma sellist toetust, mida kohus peab mõistlikuks. Naise õigus saada elatist lõpeb siis, kui ta abiellub uuesti, kuid abielust sündinud lapsele elatise maksmist ema uuesti abiellumine ei mõjuta.

4 Mida tähendab õigusmõiste „lahuselu“ igapäevaelus?

Gibraltari õiguses kasutatakse lahuselu tähistamiseks mõistet „kohtulik lahuselu“. Kui kohus teeb sellekohase määruse, ei eeldata enam lahuselu taotlenud abikaasalt teise abikaasaga koos elamist. Tal ei ole siiski õigust uuesti abielluda. Kohtulik lahuselu on võimalus, mida saavad kasutada abikaasad, kelle abielu on küll lõppenud, kuid kes ei soovi uuesti abielluda. Kohtulikku lahuselu taotlev isik ei pea tõendama, et tema abielu on pöördumatult lõppenud. Pärast kohtulikku lahuselu käsitleva kohtumääruse saamist on võimalik taotleda abielu lahutamist.

5 Millised on lahuselu eeltingimused?

Hageja peab abielu lõppemise tõendamiseks näitama, et eksisteerib vähemalt üks nõutav põhjus, ning erinevalt olukorrast, kus taotletakse abielu lahutamist, ei ole menetluse alustamiseks vaja oodata kolme aasta möödumist abielu sõlmimisest.

6 Millised on lahusele õiguslikud tagajärjed?

Kui üks kohtulikku lahusele elav abikaasa sureb testamenti jätmata, jagatakse tema vara seadusjärgse pärimise normide alusel ja kohtulik lahusele samasugune õigustõugu nagu lahutusele. Sellest tulenevalt ei ole üleelanud abikaasal õigust pärida testamenti jätmata surnud abikaasa vara. Kuid kui kohtulikku lahusele elav abikaasa sureb, olles teinud testamendi, ei ole kohtulik lahusele mingit õigustõugu selle testamendi alusel kindlaks määratud õigustele, kui näiteks üleelanud ja kohtulikku lahusele elav abikaasa on nimetatud selle testamendi järgi soodustatud isikuks.

Kohtuliku lahusele korral juhindub kohus vara jagamisel samadest õigusnormidest, mida kohaldatakse abielu lahutamise korral.

7 Mida tähendab mõiste „abielu kehtetuks tunnistamine“ igapäevaelus?

Abielu kehtetuks tunnistamine saab toimuda kahel moel. Abielu võidakse tunnistada tühiseks. See tähendab, et abielu käsitletakse kui algusest peale kehtetut ja nii, nagu seda poleks kunagi sõlmitudki. Teatavate erinevate asjaolude korral võidakse abielu käsitada kui suhteliselt tühist. See tähendab, et üks abikaasast võib taotleda abielu kehtetuks tunnistamist. Kui mõlemad abikaasad on rahul, on võimalik abielu jätkumine.

8 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise eeltingimused?

Abielu loetakse tühiseks ja kehtetuks järgmistel juhtudel:

see ei vasta abieluseaduse tingimustele;

abielumise ajal oli üks pool juba seaduslikus abielus;

pooled on samast soost. Selleks et abielu oleks kehtiv, peab üks abikaasa olema meessoost ja teine naissoost;

tegemist on väljaspool Gibraltarit sõlmitud poliitilise abieluga, mille ühe poole alaline asukoht oli abielu sõlmimise ajal Gibraltaril.

Abielu on suhteliselt tühine järgmiste asjaolude korral:

abielus ei ole ühe abikaasa võimetuse tõttu jõutud suguaktini;

abielus ei ole ühe abikaasa (kostja) tahtliku keeldumise tõttu jõutud suguaktini;

üks abikaasast ei teinud abielu sõlmimiseks nõuetekohast tahteavaldust, sest talle avaldati survet ja teda sunniti nõustuma, ta ei olnud teadlik abielu õigustõugust või ta ei olnud vaimselt võimeline hindama abielu sõlmimise otsusega kaasnevat mõju;

abielu sõlmimise ajal pödes üks abikaasast sellist liiki vaimuhaigust, mis muutis ta abieluks sobimatuks, või nakkuslikku suguhaigust ning hageja ei olnud sellest asjaolust abielu sõlmimise ajal teadlik;

abielu sõlmimise ajal ootas kostja last mehelt, kes ei olnud hageja, ning hageja ei olnud sellest asjaolust abielu sõlmimise ajal teadlik.

9 Millised on abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed?

Kehtetuks tunnistatud abielu on tühine. Kuid kui abielust on sündinud lapsed, peab kõrgeim kohus olema veendunud, et nende suhtes on tehtud sobivad korraldused. Samuti võib ette näha mis tahes lastele elatise maksmise ja nende hooldusõiguse.

10 Kas abielulahutusega seotud küsimusi on võimalik lahendada kohtuväliselt?

Lahutusasjad kuuluvad Gibraltarit kõrgeima kohtu ainupädevusse. Teatavat liiki sotsiaalset abi võib siiski saada ka abielunõustamise teel.

11 Kuhu tuleb esitada abielu lahutamise, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise avaldus? Millised on avalduse vorminõuded ja millised dokumendid tuleb lisada?

Avaldused tuleks esitada kõrgeima kohtu kantseleile aadressil 277 Main Street, Gibraltar.

Avaldusele tuleks lisada vande all antud kirjalik tunnistus, millele on lisatud abielutunnistuse koopia ja laste sünitunnistuste koopiad ning milles esitatakse abielu lahutamise / lahusele / abielu kehtetuks tunnistamise põhjused. Viidata tuleks ka abielust sündinud lastele ja hageja rahalisele olukorrale. Lisateavet on võimalik saada kõrgeima kohtu kantseleist aadressil 277 Main Street, Gibraltar, või telefonil (+350) 2007 5608.

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?

Menetluskulude katmiseks on võimalik saada menetlusabi, kui on täidetud asjakohased sisetulekut käsitlevad kriteeriumid. Vormid ja täiendavad üksikasjad on kättesaadavad kõrgeima kohtu kantseleis aadressil 277 Main Street, Gibraltar.

13 Kas abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse saab edasi kaevata?

Abielu lahutamise või kehtetuks tunnistamise määruse võib tühistada igal ajal enne kohtumääruse lõplikku kuulutamist. Kohtulikku lahusele käsitleva kohtumääruse võib teatavate ajaolude korral kehtetuks tunnistada igal ajal pärast määruse tegemist. Lastele elatise maksmist ja laste hooldusõigust käsitlevaid otsuseid on võimalik muuta ka pärast kohtumääruse lõplikku muutumist.

14 Milline on abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise õigusliku tunnustuse taotlemise kord selles liikmesriigis, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus?

Euroopa Liidu määruses (EÜ) nr 2201/2003 on sätestatud, et ühes liikmesriigis abielu lahutamise, (kohtuliku) lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise kohta tehtud otsust on võimalik tunnustada teistes liikmesriikides. Nõutavad dokumendid on võimalik saada sellelt kohtult, kes otsuse tegi, ja need tuleks esitada kõrgeimale kohtule.

Kõnealune ELi määrus ei mõjuta vastutusega, abielust tulenevate varasuhetega või elatise maksimisega seotud küsimusi või mis tahes muid kaasnevaid küsimusi. Asjaomase poole ja kohtualluvust kohaldava liikmesriigi vahel peab olema tegelik seos.

Tunnustamisest võib keelduda, kui otsus on vastuolus avaliku korraga, kui see on tehtud tagaselja, kui kostjale ei toimetatud asjaomaseid dokumente kätte piisavalt aegsasti või kui otsus on vastuolus kohtuotsusega, mis on tehtud nendesamade asjaosaliste vahelise menetluse käigus Gibraltaril, või kui see on vastuolus varasema kohtuotsusega, mis on tehtud teises riigis, tingimusel et varasem kohtuotsus vastab tingimustele, mis on vajalikud selle tunnustamiseks Gibraltaril.

Mis tahes huvitatud isik võib taotleda otsust kohtuotsuse tunnustamise või tunnustamata jätmise kohta. Kõrgeim kohus võib menetluse peatada, kui on esitatud apellatsioon kohtuotsuse peale, mille tunnustamist taotletakse.

Kui otsust ei saa tunnustada nimetatud määruse alusel, kohaldatakse välisriigis tehtud lahutusotsuste tunnustamise suhtes abieluasju käsitlevas seaduses (Matrimonial Causes Act) sätestatud korda. Nimetatud seaduses on sätestatud järgmine.

Abielu lahutamist või lahusele käsitlevat välisriigi otsust, mis on tehtud kohtumenetluse tulemusena, tunnustatakse järgmistel juhtudel:

abielu lahutamist või lahusele käsitlev otsus on kehtiv selle riigi õigusaktide alusel, kus otsus tehti; ning

asjaomasel kuupäeval (s.t sellel kuupäeval, mil algas abielu lahutamise menetlus) eksisteeris üks järgmistest asjaoludest:

ühe abikaasa harilik viibimiskoht oli selles riigis, kus tehti abielu lahutamist või lahusele käsitlev otsus; või

ühe abikaasa alaline asukoht oli selles riigis või

üks abikaasast oli selle riigi kodanik.

15 Millisesse kohtusse peaksin pöörduma, kui soovin vaidlustada abielulahutuse, lahusele või abielu kehtetuks tunnistamise otsuse tunnustamist, kui otsuse on teinud mõne teise liikmesriigi kohus? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Abielu lahutamist ja lahusele käsitlevaid otsuseid tunnustatakse Gibraltarit õiguse alusel, kui on täidetud teatavad tingimused. Lahutust või lahusele käsitleva kohtumääruse tunnustamise otsust on võimalik vaidlustada selle alusel, et teatav abieluasju käsitlevas seaduses sätestatud tingimus ei ole täidetud. Sellisel juhul võib olla asjakohane esitada Gibraltarit kõrgeimale kohtule avaldus deklaratsiooni saamiseks selle kohta, et konkreetne teises riigis tehtud lahutust või lahusele käsitlev kohtumäärus ei ole kehtiv.

16 Millise riigi õigust lahutusmenetluses kohaldatakse, kui abikaasad ei ela selles liikmesriigis või on eri riikide kodanikud?

Gibraltari kohtud kohaldavad neile arutamiseks antud kohtuasjade puhul alati Gibraltari õigust. Kohtud on pädevad menetlema abielu lahutamist käsitlevaid asju – isegi kui abielu sõlmiti välisriigis – järgmistel juhtudel:

ühe abikaasa alaline asukoht on menetluse alustamise ajal Gibraltaril; või

ühe abikaasa harilik viibimiskoht oli Gibraltaril kogu nimetatud kuupäevaga lõppenud ühe aasta jooksul.

See veebileht on osa portaalist „[Teie Euroopa](#)“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 31/05/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.